

ΓΜ9209

ΛΟΓΟΣ

ΤΟΥ ΙΗΘ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΒΑΛΛΩΡΙΤΟΥ

Βουλευτοῦ Λευκάδος

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ

Τῇ 12 Ἀπριλίου 1862

Κατὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τροπολόγησιν
τοῦ ἐν ἰσχύϊ φορολογικοῦ συστήματος.

(Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ 212 τῆς ΝΕΑΣ ΕΠΟΧΗΣ)

δαπάνη τῶν Κερκυραίων ῥιζοσπαστῶν.

ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ,

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΡΜΗΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΟ ΛΕΟΥΡΓΟΥ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΕΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

4152.Φ5.0008

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΙΠΠ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΟΥ

Βουλευτοῦ Λευκάδος

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ

Τῆν 12 Ἀπριλίου 1862

Κατὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τροπολόγησιν
τοῦ ἐν ἰσχύϊ φορολογικοῦ συστήματος.

Ἐντιμοὶ Βουλευταὶ !

Εἶπον καὶ προηγουμένως, ἐν μιᾷ τῶν παρελθουσῶν Συνεδριάσεων, ὅτι τὴν ἐκθεσιν ἐκείνην τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἔπρεπε νὰ θεωρήσῃ τις ὡς πρότασιν καὶ ὅτι αὕτη δὲν ἦτον εἰμὴ ἀπλοῦν σχέδιον ἐνδεικνύον μὲν τὴν διάθεσιν τοῦ Ἀρμοστοῦ πρὸς ἰσοπέδωσιν δὴθεν τῶν ἀνωμαλιῶν καὶ τῶν ἀνισοτήτων αἰτίνας ὑπάρχουσιν εἰς τὸ ἐν ἰσχύϊ φορολογικὸν σύστημα, ἀλλὰ μὴ δυνάμενον νὰ ἐπιστήσῃ σοβαρῶς τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς οὔτε νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς ἐμβριθεῖς συζητήσεις καὶ διασκέψεις.

Τοῦτο εἶπον, Ἐντιμοὶ Βουλευταὶ, οὐχὶ πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ χλευάσω τὸ ἀκατέργαστον ἐκεῖνο δοκίμιον ἢ νὰ προσβάλλω τὰ ἐντιμα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς ἐσφαλμένως ἐξέλαβεν ὁ ἐντιμος γραμματεὺς τῆς Γερουσίας, ἅπαγε ! ἀλλὰ διότι ἐνδόμυχος πεποιθήσις ριζωμένη εἰς τὴν καρδίαν μου μὲ λέγει, ὅτι αἱ πληγαὶ τῆς Ἑπτανήσου, ἐν τῇ παρούσῃ καταστάσει τῶν πραγμάτων, δὲν θεραπεύονται εὐκόλως καὶ ὅτι εἶναι ἀκατάλληλα τὰ προτεινόμενα φάρμακα.

Δὲν ἤθελα ἐπομένως οὔτε λάβει τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἂν ἡ ἀγόρευσις τοῦ ἐντίμου γραμματέως τῆς Γερουσίας δὲν μὲ ἐπροκαλοῦσε, καὶ ἂν δὲν ἐβλεπα ὅτι ἡ Κυβέρνησις, διὰ τῶν ὀργάνων αὐτῆς, ὑποστηρίζουσα καὶ δικαιολογοῦσα τὴν ἐκθεσιν ἐκείνην, ἐσπευσε νὰ

ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

τέχνως ἵνα ἀποδώσῃ εἰς ἡμᾶς τὴν διατήρησιν τοῦ παρελθόντος ὡς ἐκ τῆς ἀποβολῆς τῆς μεταρρύθμισως, ἥτις μόνη, κατ' αὐτὴν, δύναται νὰ μᾶς σώσῃ ἀπὸ τοῦ ἐπικειμένου δολέθρου.

Τὴν λέξιν, «μεταρρύθμισις» ἤκουσα ἐπαναλαμβανομένην πολλάκις, καὶ σὰς ὁμολογῶ δὲν ἐξιππάσθην. Δὲν ἠθέλησα, παρακολουθῶν τὸ παράδειγμα τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ Ζακύνθου Κυρ. Λομβάρδου, οὔτε νὰ τὴν καταρασθῶ, οὔτε νὰ τὴν ἀναθεματίσω. Διότι αἱ κατάραι καὶ τὰ ἀναθέματα ἀρμόζουν μόνον εἰς λαοὺς ἀνάνδρους καὶ ἐκχαυνωμένους. Πολιτικοὶ ἄνδρες πλήρεις θαύρους καὶ ζωῆς δὲν καταρῶνται, δὲν ἀναθεματίζουν, μάχονται, ἔστω καὶ διὰ τοῦ λόγου, ἀλλὰ μάχονται.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ συζήτης, τοῦλάχιστον κατὰ τινὰ αὐτῆς μέρη, ἐξῆλθε τοῦ κύκλου ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ ὁποίου ὤφειλε, πρὸς τὸ συμφέρον καὶ αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως, νὰ περιορισθῇ, ἀφοῦ ἰδέαι τινὲς ἐρρίφθησαν ἐντὸς τοῦ Βουλευτηρίου τούτου, νομίζω οὐχὶ μόνον εὐλογον, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον νὰ ἀντιπαρατάξωμεν καὶ ἡμεῖς τὰς ἰδέας καὶ τὸ φρόνημά μας ἵνα ἴδωσιν οἱ ἀντίπαλοι καὶ πεισθῶσιν, ὅτι οὔτε τὴν ὀπισθοδρόμησιν ἐπιθυμοῦμεν, οὔτε τὴν στασιμότητα ἐπιδιώκομεν, οὔτε ὑπὸ πάθους ἐμπνεόμεθα, οὔτε ἀπὸ ἀτομικὰ συμφέροντα ὀδηγοῦμεθα, ἀλλὰ, ὑπεικόντες εἰς τὸ σύμβολον τοῦ ἡμετέρου πολιτικοῦ δόγματος, δὲν θέλομεν νὰ σμικρύνωμεν, δὲν θέλομεν νὰ δ' ἀκινδυνεύωμεν τὴν τιμὴν τῆς σημαίας μας, καταβιβάζοντες αὐτὴν ἀπὸ τοῦ πύργου, ὅπου μετὰ τοσούτων μόχθων καὶ ἀγώνων ἐν θριάμβῳ τὴν ἔστησεν ἡ Ἑπτάνησος.

Βλέπετε λοιπὸν, ἔντιμοι Βουλευταί, ὅτι ἐνῶ σκοπεύω ἐν παρόδῳ καὶ ὡς ἐπὶ τροχάδην νὰ λαλήσω περὶ τῆς ἐκθέσεως ἐκείνης, προτίθεμαι κυρίως νὰ ἐκφράσω μετὰ πάσης τῆς παρρησίας τὰς ἰδέας καὶ τὸ αἶσθημά μου ὡς πρὸς τὴν παρούσαν πολιτικὴν κατάστασιν τῆς Ἑπτανήσου, νὰ εἰπῶ δὲ καὶ τοὺς λόγους, οἵτινες, κατ' ἐμὴν γνώμην, ὑποχρεοῦσι τὸν ἰόνιον λαὸν ν' ἀποστρέφεται τὴν μεταρρύθμισιν, ἐπ' ἐλπίδι ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ ἀντίδοκοι θέλουσι καταταχθῇ μετ' ἡμῶν ἀφοῦ μᾶς ἀκούσωσι, καὶ οὕτω πάντες θέλομεν συμβαδίσει πρὸς ταχεῖαν ἀπολαβὴν τοῦ ὑπερτάτου ἐκείνου ἀγαθοῦ πρὸς τὸ ὁποῖον ἐρωτόληπτου ἀπενίχομεν

καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποίου δὲν δυνάμεθα πλέον οὐδὲ πρὸς μίαν μόνην στιγμὴν νὰ ἀποσπάσωμεν τὰ βλέμματα καὶ τὴν διάνοιάν μας.

Εἶναι καιρὸς, ἔντιμοι συνάδελφοι, νὰ καταστήσωμεν τὸ Βουλευτήριον τοῦτο ἀληθῆ πολιτικὴν παλαίστραν. Εἶναι καιρὸς ὅπῃ τῆς νεφελώδους σφαίρας τῆς ἰδανικότητος, τὸ πολιτικὸν πρόγραμμα τῆς Ἑπτανήσου, νὰ τὸ εἰσαγάγωμεν εἰς τὴν σφαῖραν τῆς διπλωματίας καὶ τῆς πραγματικότητος, ἵνα παύσωσιν καὶ οἱ κατήγοροι λέγοντες, ὅτι συγκεκριμένως ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἰδέας δὲν ἔχομεν, καὶ ὅτι πλανώμεθα ἐνθεν κίκκεθεν διὰ τῆς φαντασίας μας, μᾶλλον πρὸς ματαίαν ἐπίδειξιν καὶ πρὸς χαμερπῆ δημοκοπίαν παρ' ὅτι διώκομεν τὴν ἀληθῆ λύσιν τοῦ ζητήματος.

Ναί, Κύριοι! διότι παραδέχομαι καὶ ἐγὼ ὅτι αἱ προτεινόμεναι βελτιώσεις δὲν δύνανται νὰ ἐπιφέρωσιν οὐδεμίαν θεραπείαν ἐὰν αὗται δὲν συνοδεύωνται καὶ μετὰ τῆς μεταρρύθμισως τῶν θεσμῶν τοῦ Κράτους. Παραδέχομαι ὅτι ἐπὶ σαθρῶν βάσεων δὲν δύναται νὰ ἐγείρῃ τίς κραταῖον καὶ μόνιμον πολίτευμα. Παραδέχομαι πάντα ταῦτα, διότι ἐνῶ τοιοῦτοτρόπως ἀπαντῶ κατὰ πρόσωπον τὴν μεταρρύθμισιν, μοὶ παρέχουσιν ἀφ' ἑτέρου τὴν εὐκαιρίαν νὰ εἰπῶ εἰς ὑμᾶς ὅτι οὐδεμία ἄλλη ἰδέα, ἐκτὸς τῆς ἐθνικότητος, δύναται νὰ ᾖ ἡ βάσις τοῦ πολιτεύματός μας, καὶ ὅτι οἰαδήποτε μεταρρύθμισις δὲν ἤθελεν ἐπιφέρει εἰμὴ τὴν ἐπαύξησιν τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ὅστις ὑπάρχει μεταξύ δύο στοιχείων, τοῦ προστατευόντος καὶ τοῦ προστατευομένου, ἀνέκαθεν πολεμουμένων, ἀνέκαθεν ἀντιμαχομένων πρὸς ἄλληλα. Εἰς μάτην μοχθεῖτε, Κύριοι! οὐδεμία ὑπάρχει σχέσις, οὐδεμία ὑπάρχει συγγένεια μεταξύ τῶν δύο τούτων στοιχείων. Ἡ καταγωγὴ, τὰ ἦθη, τὰ ἔθιμα, τὸ θρήσκευμα, ἡ γλῶσσα τὰ ἀποχωρίζουσι. Καὶ ἐνῶ τοιοῦτόν τι χάσμα ὑπάρχει ἀνχνητῆρῶς, πῶς δύνασθε ὑμεῖς νὰ ἐλπίσῃτε τὴν συγχώνευσιν καὶ τὴν ἀρμονίαν; Πῶς δύναμαι νὰ πιστεύσω ὅτι ἄνδρες πολιτικοὶ, νουνεχεῖς καὶ τίμιοι, ἀπκτώνται ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε νὰ θεωρῶσιν ἐφικτὴν τὴν ἀρμονίαν ταύτην, καὶ ὅτι, παραγνωρίζοντες τὴν φύσιν καὶ τοὺς χαρακτῆρας τῶν ἀνατολικῶν λαῶν, πεποῖθασιν ὅτι ὑπάρχει μέσον συμβιβασμοῦ, καὶ ὅτι ἡ ἀπαιτουμένη ἰσορροπία μεταξύ τῶν ἀναγκαιῶν πρὸς σύστασιν ἀληθοῦς

συνταγματικοῦ πολιτεύματος στοιχείων δὲν θέλει διαταραχθῇ οὐδέποτε;

Ἀφήσατέ με, Κύριοι, ἀπεναντίας νὰ πιστεύσω, ὅτι καὶ ὑμεῖς προβλέπετε τὰς δυσχερείας, προαισθάνεσθε τὸν κίνδυνον, προνοεῖτε τὸν ὄλεθρον, ἀλλὰ μὴ δυνάμενοι νὰ καταταχθῆτε οὔτε μεταξὺ τῶν ὀπισθοδρομικῶν, διότι ἡ τιμιότης δὲν σᾶς τὸ ἐπιτρέπει, οὔτε μεταξὺ ἡμῶν, διότι ἡ κοινωνικὴ σᾶς θέσις ἴσως δὲν σᾶς τὸ συγχωρεῖ, προσπαθεῖτε νὰ τηρήσῃτε μέσον τινὰ ὅρον, γινώσκοντες καλῶς ὅτι πολιτικὸς ἀνὴρ, μὴ ὑπηρετῶν οὐδεμίαν σημαίαν, κηρύσσεται αὐτοδικαίως ἀπόμαχος καὶ καταδικάζεται ἀφ' αὐτοῦ τοῦ εἰς πολιτικὸν θάνατον. Ἀφήσατέ με νὰ πιστεύσω ὅτι ἄν ποτε ἡ Ἐπτάνησος, ὃ μὴ γένοιτο, ἤθελε σᾶς προσκαλέσῃ ἵνα, ὑπὸ εὐθύνην σᾶς, ὑπαγορεύσῃτε τὰς ιδέας σᾶς ἡ θέσῃτε εἰς ἐνέργειαν τὸ σύστημά σᾶς, ἤθελετε ἀπαντήσῃ ἀποποιούμενοι, κηρύττοντες πανδημῶς ὅτι, ἡ ξενικὴ Προστασία δύναιται μὲν, ὡς ἔπραξε καὶ ἄλλοτε, νὰ ἐπιβάλῃ τὴν θέλησίν της, ἀλλὰ δὲν ἔπρεπε ποτὲ νὰ συνολογησώμεν ἡμεῖς μετ' αὐτῆς νέον πολιτικὸν συμβόλαιον.

Καὶ τί κακὸν ἔφερν ἡ μεταρρύθμισις, λέγει ὁ Γραμ. τῆς Γερουσίας; ὑμεῖς αὐτοὶ δὲν εἰσθε ἀπαύγασμα τῆς ἐλευθερίας ἐκλογῆς καὶ τῆς μυστικῆς ψήρου; δὲν χαίρεσθε σήμερον, δυνάμει τῶν μεταρρυθμίσεων, τὸ ἱερὸν καὶ ἀνεκτίμητον δικαίωμα τοῦ λόγου; Ναι, ἀπαντῶμεν ὑπῆρξεν ἐποχὴ, ἔντιμοι Βουλευταί, καθ' ἣν ἡ Ἐπτάνησος κεκμηκυία καὶ ἀπηυδισμένη ἐπεθύμει τὴν μεταρρύθμισιν, καὶ ἡ Προστασία τότε τὴν ἐλάττιζε· οἱ νουνεχέστεροι τῶν Ἰονίων ἔτεινον πρὸς ὑμᾶς τὴν χεῖρα καὶ τὴν ἐξήτουν ὡς ἐπαίται, ὑμεῖς δὲ τοὺς ἐφυλακίζετε, τοὺς κατεστρέφετε.

Ἀλλὰ τότε τὸ ἐθνικὸν ζήτημα ἦτον ἐν σπαργάνοις, καὶ ὁ ἀνατολικὸς Κόσμος ἐκοιμάτο νήδυμον ὕπνῳ. Τότε ἐνόμιζον ἅπαντες ὅτι ἡ ἀγωνία τοῦ ψυχοῤῥαγοῦντος ὀθωμανοῦ ἤθελε παραταθῇ ἐπ' ἀορίστῳ. Σήμερον, ὦ! σήμερον ὁ ἀσθενὴς ἐκεῖνος παρέδωκε τὸ μισρὸν πνεῦμα. Ὁ τάφος ἤνεώχθη. Καὶ ἂν ἀκόμη τὸ πτώμα δὲν ἐτάφη, ἀποδώσατε τὴν ἀργοπορίαν εἰς τὴν βραδύτητα τοῦ βήματος, δι' οὗ οἱ πενθοφοροῦντες παρακολουθοῦσι τὴν νεκρικὴν λειτανίαν. Ὑπῆρξεν ἐποχὴ καθ' ἣν ἡ Ἐπτάνησος ἐπεθύμει τὴν μεταρρύθμισιν, καὶ ἡ Προστασία ἀπαρτήθη τότε παρεχόμενη

σεν ἐλευθερίας τινὰς ἐπὶ βραεὶ ἀντιτίμῳ. Ὅπως δὴ ποτε ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου καθιερώθη, καὶ σήμερον ὁ Ἄρμωστος, ἀντιτεινὼν εἰς τὴν πρὸς τὸν ἐναρκτήριο ἀντὶ τοῦ λόγου ἀπάντησίν μας, λέγει ὅτι ὀλίγοι ὑπάρχουσι λαοὶ οἵτινες χαίρουσι τοσαύτην ἐλευθερίαν ὅσην ἡμεῖς. Τοῦτο εἶναι ἴσως ἀληθές, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ βεβαίως καὶ ὡς δώρημα τῆς Προστασίας. Εἶναι ἰδική μας κατὰκτησις, ἥτις μᾶς ἐχοίχισε πολλοὺς ἀγῶνας καὶ μόχθους. Ἐπειτα, βεβαιωθῆτε, τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου ἡ Προστασία τὴν ἀνέχεται, διότι εἶναι ἰσχυρωτέρα τῆς λόγῃ καὶ καταστρεπτικωτέρα τῶν πυρὸς τῶν ἀνέχεται, δὲν τὴν σέβεται.

Ἀλλὰ ποῦ τρέχω; κεῖται ἐπὶ τῆς τραπέζης ὑπὸ βούλευσιν ἔκθεσις ἐπιτροπῆς ἀσχοληθείσης πρὸς τροπολόγησιν τοῦ ἐν ἰσχύϊ φορολογικοῦ συστήματος, καὶ ἐγὼ, ἐγὼ ὁ οἰστρηλατούμενος, ἐγὼ ὁ αἰωνίως διατελὼν ὑπὸ τὴν ἐπιβροχὴν τῶν ὀνείρων τῆς πυρεττοῦσης φαντασίας μου, ἐξέρχομαι τοῦ ἀντικειμένου καὶ Σεῖς μὲ ἀνέχεσθε, καὶ ὁ σεβαστὸς ἡμῶν Πρόεδρος, ἀντὶ νὰ μὲ ἐπαναγάγῃ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἀφ' ἧς ἐξετράπην, εὐμενῶς μὲ ἀκροάζεται καὶ χαίρει ἴσως βλέπων με συμπλεκόμενον μετὰ τῆς πολυκεφάλου ὕδρας, μετὰ τῆς μεταρρυθμίσεως. Ἀριστος ὁ οἰωνός, ὦ συνάδελφοι! Ἐπὶ τὸ προκείμενον.

Τὸ ἐν ἰσχύϊ φορολογικὸν σύστημα ἀποτελεῖ μέρος τοῦ ὅλου οἰκοδομήματος, τοῦ ἐν Ἐπτανήσῳ ἀνεγερθέντος ὑπὸ τῆς Προστασίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1817, καὶ τοῦ ὁποίου τὰ καταστρεπτικὰ καὶ ὀλέθρια ἀποτελέσματα ἐνόμισεν εὐλογον ἡ Βουλὴ αὕτη νὰ σκιαγραφίῃ ἐν τῇ ἀπαντήσῃ αὐτῇ πρὸς τὸν ἐναρκτήριο τοῦ Ἄρμωστοῦ λόγον. Ὑπῆρξε σύστημα ἐξοντώσεως, σύστημα ἐξευτελισμοῦ καὶ διαφθορᾶς, ἀλλὰ συγχρόνως ὑπῆρξε καὶ σύστημα φέρον εἰς τὴν πτώχευσιν καὶ εἰς τὴν χρεωκοπίαν. Ὑπῆρξεν, ἐνὶ λόγῳ, τοιοῦτόν τι κατὰ πάντα αὐτοῦ τὰ μέρη, ὅποιον τίμιος καὶ ἀγαθὸς Ἀγγλὸς αἰσχύνονται νὰ ἀποδώσωσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν των. Ὁ ἐπινοήσας, ὁ ὑπαγορεύσας, καὶ καθιδρύσας τὸ τερατῶδες ἐκεῖνο σύστημα, ἀπέβλεψε μὲν κυρίως εἰς τὴν ἐκπόρευσιν τῶν πνευμάτων, οὐχ ἥττον ὁμοῦς ἠθέλησε νὰ ἐπιτύχῃ καὶ τὴν ὕλικήν καταστροφὴν τῶν συμφορῶν τοῦ Ἰονίου λαοῦ, διότι ἐγίνωσκεν ὅτι λαὸς πτωχὸς καὶ χρεωκοπημένος ἐκυπτε τὸν αὐχένα εὐκολώτερον

λαοῦ πλουσίου καὶ εὐδαίμονος. Τὰ πάντα λοιπὸν ἐπενόησε, τὰ πάντα ἔθεσεν εἰς ἐνέργειαν πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ δολίου τοῦτου σκοποῦ, καὶ ἐνῶ ἅψ' ἐνὸς τὸν ἐπὶ τῷ χευσί ἅψ' ἐτέρου τῷ ἐπρόσφερεν, ὡς δέλεαρ, ἄδρους μισθοὺς, θέσεις ἐπιζήλους, τίτλους παιδαριώδεις καὶ παράσημα, ἵνα τοιούτῳ τρόπῳ κατακτήσῃ καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα.

Οἱ ἐπιβληθέντες φόροι ἐπὶ τῶν κυριωτέρων προϊόντων τῆς Ἰονίου ἐπικρατείας προσέβαλον καιρίως τὴν τάξιν τῶν γαιοκτημόνων, διότι οἱ γαιοκτήμονες ἀπετέλουν τὸ ζωτικώτερον στοιχεῖον τῆς ἡμετέρας κοινωνίας, καὶ ἐσύμπερην ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, κατὰ προτίμεισιν παντὸς ἄλλου, γὰρ ῥιφθῇ ὁ πέλεκυς.

Οἱ διάδοχοι τοῦ Μαιτλάνδου πιστῶς παρεδέχθησαν τὰς ὁδηγίας του, ἔχοντες δὲ ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτῶν ἄλλα καὶ θησιμαῖα Κοινοβούλια ἐβάδισαν τὴν αὐτὴν πορείαν, διώκοντες τὸν αὐτὸν σκοπὸν καὶ παρακολουθοῦντες τὸ αὐτὸ σύστημα.

Ὁ νῦν Ἀρμοστεύων, ἀνὴρ νοήμων, ἀνὴρ πρακτικὸς, ἀνὴρ τίμιος, μόλις φθάσας ἐν Ἑπτανήσῳ, ἐπίστευσεν ὅτι διὰ τοῦ κόπου καὶ τῆς καλῆς διαθέσεως ἐδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ, τοῦλάχιστον ἐν μέρει, τὴν θεραπείαν τῆς νόσου ἧτις ἀπὸ πεντήκοντα ἡδὴ ἔτων καταβιβρώσκει τὴν σάρκα μας. Ἐθεσε τὸν δάκτυλον ἐπὶ πολλῶν πληγῶν, καὶ εὗρεν ὅτι ἡ γάγγραινα καὶ ἡ ἀποσύνθεσις ὑπῆρχον ἀπανταχοῦ. Ἀλλὰ δὲν ἐνόησεν ὅτι τὰ χρονικὰ πάθη εὐκόλως δὲν θεραπεύονται, καὶ ὅτι πολλάκις τὸ μίasma ἀρχαίας καὶ φθοροποιᾶς νόσου μεταδίδεται καὶ εἰς ἐκείνον ὅστις ἐπισκέπτεται τὸν ἀσθενοῦντα.

Μετὰ τινὰς προσπάθειας καὶ ἀποπείρας, ὁ νῦν Ἀρμοστεύων ἀπέβαλε φαίνεται πᾶσαν ἐλπίδα καὶ ὡς ἂν ἐφοβέιτο νὰ προβῇ περαιτέρω, ἔκρινε συμφερότερον νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὰ ὀπίσω. Ἰδοὺ ὁ λόγος, δι' ὃν ἡ Βουλὴ ἐνόμισεν ἀναγκαῖον νὰ εἴπῃ πρὸς αὐτὸν ὅτι τὰ δεινὰ τοῦ Ἰονίου λαοῦ δσημέραι κορυφοῦνται.

Τὰ δεινὰ τοῦ Ἰονίου λαοῦ δσημέραι κορυφοῦνται, εἶπεν ἡ δωδεκάτη αὕτη Βουλὴ εἰς τὴν πρὸς τὸν ἐναρκτήριον τοῦ Ἀρμοστοῦ λόγον ἀπάντησίν της, καὶ εἶπε καλῶς, διότι πραγματικῶς καθ' ἐλάσTERN γίνεταΙ βαθύτερον καὶ πλατύτερον τὸ χάσμα ὅπερ ἀποχωρίζει τὸν Ἰόνιον λαὸν ἀπὸ τῆς

κυβερνήσεώς του. Καὶ τοῦτο νομίζετε ἄρα γε, Κύριοι, ὅτι εἶναι μικρὸν δυστύχημα; ἐνῶ ἡ Κυβέρνησις ὥφειλε νὰ ἐκπροσωπεύῃ τὴν ἐν Ἑπτανήσῳ ἐπικρατοῦσαν κοινὴν γνώμην, αὕτη συστηματικῶς ἀντιπαράτεται ὡς πολεμία, παρακολουθοῦσα δὲ τὸ ἀρχαῖον ἀποτρόπαιον σύστημα, ἐπικαλεῖται μὲν τὴν σύμπνοιαν, προκαλεῖ δὲ τὴν ἀνταγωνισμόν. Εἶναι τοῦτο χλευασμός, εἶναι πικρὸς περίγελως! Ἐνδίδουσιν εἰς φόβους παιδαριώδεις καὶ ἀνυποστάτους πράττει τὸ κατὰ δύναμιν ἵνα διεγείρῃ δυσμένειαν, νομίζει δὲ ὅτι σώζεται καὶ ὅτι συντηρεῖται μένουσα ὀχυρωμένη ἐντὸς τῶν Μεγάρων τοῦ Ἁγίου Μιχαὴλ καὶ Γεωργίου, καὶ ἔχουσα κύκλῳ Αὐτῆς φρουρὰν συγκειμένην ἐξ ὀλίγων πυγμαίων.

Ταῦταδὲ λέγω, ἔντιμοι Βουλευταί, οὐχὶ πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἐπικρίνω τὴν διαγωγὴν τοῦ νῦν Ἀρμοστεύοντος, τὸν ὁποῖον ἄλλως σέβομαι ὡς ἄτομον, καὶ μετὰ τοῦ ὁποῖου δεσμοὶ φιλίας διατηρηθεῖσιν μέχρι τέλους ἐκατέρωθεν καθαρὰς οὔτε καταδολιευθείσης ποτὲ ἀπὸ ἰδεῶν χαμερποῦς πολιτικῆς κερδοσκοπίας, μὲ συνδέουσιν, ἀλλὰ διότι ἠθέλησα καὶ διὰ προσφάτων γεγονότων ν' ἀποδείξω ὅτι, τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ἐνυπάρχοντος εἰς τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων, ἡ αὕτη σύγκρουσις θέλει ὑπάρξῃ πάντοτε μετὰ τὸ προστατεύομένου, καὶ ὅτι ἄλλη διέξοδος καὶ λύσις ὡς πρὸς τὸ ἑπτανησιακὸν ζήτημα δὲν παρουσιάζεται ἐκτὸς τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ὁ ἔντιμος Γραμματεὺς τῆς Γερουσίας, θαυμάζει πῶς δὲν ὑπάρχει σύμπνοια καὶ ἀγαθοπιστία μετὰ τῶν ἀρχῶν τοῦ Κράτους. Καὶ πῶς δύναται νὰ ὑπάρξῃ; Ἡ Προστασία δὲν μᾶς ἐμπιστεύεται. Πᾶσαν ὑπαγόρευσίν μας θεωρεῖ ὡς δολίαν, πᾶσαν παραίνεσιν ὡς ὑποκρύπτουσαν ἀτομικὰν τι συμφέρον. Ἡμεῖς ἅψ' ἐτέρου, ἡμεῖς, Κύριοι, δικαιοῦμεθα, νομίζω, νὰ θεωρῶμεν τοῦλάχιστον ὡς ὑποπτον πᾶσαν πρότασιν προερχομένην ἐξ αὐτῆς ἀφοῦ πολυχρόνιος καὶ πολύστονος πείρα μέχρι τοῦδε τὸ ἀπέδειξε.

Ἀγαθοπιστία μετὰ τῶν ὕμνων καὶ τῆς Κυβερνήσεως, λέγει ὁ ἔντιμος Γραμματεὺς τῆς Γερουσίας, καὶ τὰ πάντα θεραπεύονται. Τίνι τρόπῳ; Διὰ τῆς μεταρρυθμίσεως τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους. Καὶ ἰδοὺ πάλιν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὸ

Θέλω νὰ πιστεύσω, Ἐντιμοὶ Βουλευταί, ὅτι σήμερον ἡ Προστασία ἐπιθυμεῖ τὴν μεταρρύθμισιν, καὶ ὅτι τὴν ἐπιθυμεῖ μετ' εὐλικρινείας. Δὲν θέλω νὰ παραδεχθῶ οὔτε νὰ ὑποστηρίξω τὸ ἐναντίον ἵνα μὴ εἴπῃ τις ὅτι ἐρειδόμενος εἰς τὴν ἀπαισιοδοξίαν μου ἀναιρῶ τὰ πάντα. Ἀλλὰ σὰς παρακαλῶ, πόθεν καταδεικνύεται ἡ διάθεσις αὕτη; Ποῖα τὰ διαβήματα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ποῖον τὸ πρόγραμμά της; Ἐδειξεν ἄραγε τὴν παραμικρὰν τάσιν πρὸς παραίτησιν ἐνὸς τοῦλάχιστον τῶν τοσούτων καὶ τηλικούτων προνομίων της; Ἀφ' ἑτέρου ὁ Ἰόνιος λαὸς πῶς δύναται νὰ πεισθῇ περὶ τῆς εὐλικρινείας ταύτης, ἐνῶ μέχρι τοῦδε δὲν ἐνόησε, τίνος ἐνεκεν τοσαύτη ἀντίδρασις, τοσαύτη συστηματικὴ πίεσις κατὰ τῶν δικαίων αὐτοῦ ἀπαιτήσεων;

Ἐντιμοὶ Βουλευταί, μὴ ἀπατώμεθα. Ἡ Προστασία αἰσχύνεται σήμερον αὕτη ἐκυτὴν. Στρέφει τὰ βλέμματά της πανταχόθεν, ἐρευνᾷ τὴν ἱστορίαν τοῦ παρελθόντος, καὶ βλέπει ὅτι ἡ παρούσα κατάστασις τῶν πραγμάτων ἵνα ἔργον τῶν χειρῶν της, εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς πολιτικῆς διαγωγῆς της, εἶναι καρπὸς τοῦ δένδρου ὑπερ' ἰδίαις χερσὶν ἐφύτευσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μας.

Ἐπιθυμεῖ λοιπὸν τὴν μεταρρύθμισιν, διότι γινώσκει καλῶς ὅτι διὰ τῆς μεταρρύθμισεως, οὐχὶ μόνον ἤθελε παραγκωνισθῇ, ἤθελε σφαγιασθῇ τὸ ἐθνικὸν ζήτημα, ἀλλὰ διότι διὰ τοῦ μέσου τούτου μόνον δύναται ν' ἀπαλλαγθῇ καὶ τοῦ ἀρχαίου ἄχθους ὑφ' οὗ καταθλίβεται.

Ἀλλὰ λέγουσιν οἱ προστάται μας, καὶ διατί ἀναθέτετε εἰς ἡμᾶς πᾶσαν τὴν εὐθύνην; Δὲν πρέπει τάχα καὶ ἡ Ἐπτάνησος νὰ συμμερισθῇ τὸ ὄνειδός μας, δὲν πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ θεωρησθῇ ὡς συμμέτοχοι τῶν πράξεών μας;

Ἡ ἔνστασις αὕτη εἶναι κατὰ τὸ φαινόμενον σοβαρὰ, διὰ τοῦτο ἴσως καὶ ἤκουσα αὐτὴν πολλὰκις ἐπαναλαμβάνομένην.

Ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ! εἰς ποῖον πάντοτε τὸ πταῖσμα; Μεταξὺ πλουσίου καὶ κραταιοῦ διαφθορέως καὶ πτωχοῦ καὶ ἀδυνάτου διεφθαρμένου, ποῖος δικαστὴς ἤθελεν ἀποτολήσῃ ποτὲ νὰ καταδικάσῃ τὸν δεύτερον καὶ νὰ ἀθωώσῃ τὸν πρῶτον; ἢ τίς δὲν γινώσκει ὅτι κατὰ τοὺς ἀπαισίους ἐκείνους χρόνους ὅτε ὁ λόγος ὑπῆρχε δεσμευμένος, ὅτε οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ἐκφράσῃ ἐπὶ κίρῃσιν ἢ δυσαρέσκειαν, ἢ θέ-

λησις τοῦ δεσπότου ἡτο καὶ ὁ διέπων τὴν κοινωνίαν νόμος; Τίς δὲν γινώσκει ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀποποιούμενός τις τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ εἰς τοὺς κυβερνῶντας, ἐκινδύνευε νὰ ὑποπέσῃ εἰς τὴν ἀμείλικτον ὀργὴν τοῦ Σατράπου; Καὶ ἐνῶ τὰ γεγονότα ταῦτα ὑπάρχουσι γνωστὰ καὶ ἀναντίρρητα, τολμῶσι τινες νὰ μᾶς θεωρῶσι συνενόχους. Ἀλλ' ἔγω καὶ τοῦτο ἄς παραδεχθῶμεν πρὸς στιγμὴν ὅτι καὶ τινες τῶν Ἰονίων προσκληθέντες εἰς τὸν δαίπνον συνεκάθησαν καὶ συνεγεύθησαν μετὰ τοῦ Ἀρχόντος. Ἐφθασεν ὅμως ὥρα καθ' ἣν ἡ Ἐπτάνησος ἐνόησεν ὅτι προσεκαλεῖτο ἵνα φάγῃ ἐκ τῆς σαρκὸς της καὶ πῖρ ἐκ τῶν ἰδρώτων της. Τώρα τί μᾶς ζητεῖτε; νὰ λησμονήσωμεν τὸ παρελθόν; Ἐστῶ — Ἀλλὰ νὰ καταστρέψωμεν καὶ τὸ μέλλον; ὦ! οὐδέποτε!

Εἰς μάτην μοχθεῖτε, Κύριοι. Τὸ ἐπαναλαμβάνω καὶ πάλιν. Ἐξομοίωσις μεταξὺ στοιχείων ἀντιθέτων δὲν γίνεται. Οἰονδήποτε καὶ ἂν ᾖ τὸ πολίτευμά μας, τὰ στοιχεῖα ταῦτα θέλουσι πάντοτε συγκρούεσθαι καὶ θέλουσι τείνει εἰς ἀμοιβαίαν καταστροφὴν καὶ ἐξόντωσιν. Πᾶν τὸ μικτὸν εἶναι καὶ νόθον, οὔτε θέλετε δυνηθῇ ποτὲ νὰ εὗρητε μέσον δυνάμενον νὰ ἐξαλείψῃ τὴν φύσιν καὶ τοὺς χαρακτῆρας οἵτινες ἰδιόζουσιν εἰς ἕκαστον τῶν στοιχείων καὶ οἵτινες εἶναι ἀντίθετοι. Δύνασθε μὲν νὰ μορφώσῃτε νέον τι πολίτευμα ἀλλὰ καὶ τοῦτο θέλει εἶναι ἄγονον, στεῖρον, ἐρμαφρόδιτον, ἀντικείμενον τοῦτέστιν εἰς τοὺς νόμους τῆς φύσεως καὶ τοὺς κανόνας τῆς ἐπιστήμης.

Καὶ μ' ὅλον τοῦτο δὲν ὑπάρχει μίσος φυλῆς πρὸς φυλὴν. Πολλοὶ συκοφάνται ἠθέλησαν τὴν ἰδέαν ταύτην δολίως νὰ τὴν διασπείρῳσι καὶ αἰσχροκερδῶς νὰ τὴν ἐκμεταλλεύσων. Ἀλλὰ τοιοῦτον τι μῖσος βεβαιωθεῖτε, Κύριοι, δὲν ὑπάρχει.

Τὸ κατ' ἐμὲ βεβίως δὲν διστάζω οὐδόλως ἵνα διακηρύξω πικρῶς καὶ μετὰ πάσης τῆς ἐπισημότητος ὅτι διέτελεσα καὶ διατελῶ λάτρης τοῦ Βρετανικοῦ ἔθνους. Ὅτι εἰς τὸ ἔθνος ἐκεῖνο, κατὰ προτίμησιν παντὸς ἄλλου ἤθελα διαπιστευθῇ ποτὲ τὰ μεγάλα συμφέροντα τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Ὅτι εἰς τὸ ἔθνος ἐκεῖνο εὐρίσκω ἀσφαλὴ ἐχέγγυα συν-

Εἰς τὴν ἐκθερίαν καὶ ἀληθοῦς πολιτικῆς ὑπάρξεως. Ἀλλὰ ὅσοις ἀντιπαρὸς αὐτοὺς, ἐντιμοὶ συνάδελφοι, ἀ-

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΙ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΔΗΜΟΚΛΕΗΣ ΚΑΙ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΕΟΥΡΙΟΥ

ταλάβει τὸν νοῦν του. Ὅλοι ἀποσύρονται ἐν τῷ τάφῳ, ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον. Τὸ πᾶν σήπεται, τὸ πᾶν συντρίβεται, τὸ πᾶν κατερηνοῦται. Καὶ Σὺ Γραμματεῦ τῆς Γερουσίας, Σὺ τὸν ὅποιον ἐθαύμασα καὶ θαυμάζω, δὲν αἰσθάνεσαι ὅτι αἱ δυνάμεις σου, τὸ πνεῦμα σου, αἱ γνώσεις σου ἀνωφελῶς δαπανῶνται; Δὲν ἔννοεῖς ὅτι διὰ σαθρῶν ἐρεπίπων δὲν δύνασαι νὰ ἐγείρῃς πύργον ὀχυρὸν καὶ ἀκράδαντον; Ὡς ποσάκις ἐλυπήθην κατὰ καρδία βλέπων τὸ μελύρρητον στόμα σου κοπιῶν ἐπὶ ματαίῳ!

Τὸ πᾶν σήπεται, τὸ πᾶν συντρίβεται, τὸ πᾶν κατερηνοῦται!

Αὕτη εἶναι ἡ θέσις μας, ἔντιμοι Βουλευταί, τίς δύναται νὰ μᾶς διαψεύσῃ; Καὶ σεῖς, σεῖς θέλετε, ἐνῷ σήμερον τοῦλάχιστον ἐπισύρομεν τὸν οἶκτον, νὰ μᾶς καταστήσετε καὶ γελοίους. Ὡς σεβασθεῖτε, πρὸς Θεοῦ, τὸ πένθος μας, μὴ χλευάζητε τοὺς ἀδυνάτους.

ἔχομεν ἀνάγκη ἐθνότητος, ἔχομεν ἀνάγκη μέλλοντος, καὶ οὐχὶ ἐλεημοσύνης. Θέλομεν ν' ἀφήσωμεν εἰς τὰ τέκνα μας κληροδότημα ἀντάξιον τῆς καταγωγῆς καὶ τῶν δικαιωμάτων μας. Θέλομεν νὰ ἐργασθῶμεν καὶ ἡμεῖς πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ νέου κοινωνικοῦ οἰκοδομήματος.

Τί μᾶς κρατεῖτε, τί μᾶς θυσιάζετε; Ἐνώσατε τὰς δυνάμεις σας καὶ τὰ πλούτη σας μετὰ τὰ δικαιώματά μας, αὕτη εἶναι ἡ μόνη δυνατὴ συμμαχία μεταξὺ ἱμῶν καὶ ἡμῶν. Ἐλθετε, ἡμεῖς θέλομεν σᾶς καθοδηγήσῃ, ἡμεῖς θέλομεν σᾶς ὑπαγορεύσει τὸ μέσον δι' οὗ δύνασθε νὰ συμβιβάσῃτε τὸ συμφέρον καὶ τὸ μεγαλεῖόν σας μετὰ τοῦ ἰδίου μας συμφέροντος καὶ μεγαλείου. Μὴ φοβεῖσθε, ἔλθετε μεθ' ἡμῶν, δὲν σᾶς μισῶμεν, ὅχι, μὰ τὸν Θεὸν ὅχι. Ἐλπίζομεν εἰς ἱμᾶς, Ἐλπίζομεν εἰς τὴν γενναιοτήτά σας, Ἐλπίζομεν εἰς τὴν παρ' ἱμῶν πανδήμως διακηρυχθεῖσαν συμπάθειάν σας ὑπὲρ τῶν ἀδυνάτων καὶ τῶν δεδουλωμένων.

Ἀλλὰ μὴ χρονοτριβεῖτε. Ὁ καιρὸς εἶναι πολὺτιμος. Κύκλω ἡμῶν ἐγείρονται τεράστιοι γίγαντες. Πελώριος καὶ ἀκαταδάμαστος παρίσταται ὁ Σλαβισμὸς, δὲν τὸν βλέπετε; Ἡ σπάθη τοῦ Βουκάλοβιτς κρούει θανατηφόρως, καὶ τὴν κλαγγὴν αὐτῆς, ὡς ἄλλο ἐγερτήριον ἄσμα, θέλουσιν ἀκούσει πάντες οἱ δρόφυλοι λαοί. Ἡμεῖς μόνον διὰ τῆς ὑμετέρας ἀρωγῆς, δυνάμεθα ν' ἀποσομώσωμεν τὸν χειμῶνα ὅστις ἐ-

παπειλεῖ νὰ κατακλύσῃ τὰ πάντα. Τί χρονοτριβεῖτε, τί καταναλίσκετε ὥρας πολυτίμους διὰ προτάσεων περὶ βελτιώσεων ὅλως ἀλυσιτελῶν, οὐδὲ δυνάμενων νὰ ἐπιφέρωσιν ἔσω καὶ μικρὰν θεραπείαν; Ἡ διάνοιά μας, ἡ ψυχὴ μας ὑπάρχουσιν ἄλλοι προσηλωμένοι. Εἰς τὰ τοιαῦτα δὲν δυνάμεθα νὰ προσέξωμεν. Παρακολουθοῦμεν βῆμα πρὸς βῆμα τὰς χρυσοπτέρους ἐλπίδας μας, ὡς τὰ παῖδια παρακολουθοῦσι τὴν χρυσαλλίδα, καιροφυλακτοῦντα τὴν σιγμὴν, καθ' ἣν ἡθελε καθίσει ἐπὶ τινος ἀνθους ἵνα τὴν δράξωσιν. Οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας μας εἶναι θορυβώδεις. Πᾶσα ἡμέρα, πᾶσα ὥρα, πᾶσα στιγμή, ἥτις παρέρχεται, δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ζωὴν ἢ τὸν θάνατον. Καθεκᾶστιν παρעורισκόμενοι ἐνταῦθα δὲν μᾶς βλέπετε κατηφείς καὶ περίλυποι νὰ ἐρωτῶμεν ὁ εἰς τὸν ἄλλον: «Τί νέα συνάδελφε»; ...

— Ἐπescen ὁ Λεωτσάκος, ὁ ἀνδρεῖος Λεωτσάκος! . ὁ υἱὸς αὐτοῦ, μόλις ἐφηβος, ἐξέρχεται τοῦ πατρικοῦ οἴκου. Ἡ ἐκδίκησις τὸν χειραγωγεῖ, ὁ θάνατος παρακολουθεῖ τὰ βήματά του. Ἐντὸς ὀλίγου, ἐπανέρχεται καθημαγμένος, καὶ χαίρων ἐναγκαλιζεται τὴν χθρὰ μητέρα του. Ὁ φονεὺς τοῦ πατρὸς του δὲν ὑπῆρχε πλέον...

— Ἐφρονεῖ ὁ Μωραϊτίνης...

— Ὁ Μωραϊτίνης! ... ὁ φίλος μου; .. ὁ υἱὸς τοῦ Ἀρεοπαγίτου; ... ὦ δυστυχία! ...

— Τὸν αὐτὸν κίνδυνον ἔτρεξε καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Κανάρη...

— Ὁ υἱὸς τοῦ Κανάρη; τοῦ πυρπολιστοῦ Κανάρη! ... Θεέ μου! Θεέ μου! ἵνα τί μᾶς ἐγκατέλειπες!

— Ὁ Κορωνάιος καιρῶς πληγωθεὶς ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, συνελήφθη. Ἀδεται δὲ ὅτι Δημήτριος ὁ Γρήβας ἐξαιτούμενος τὴν ἀπόδοσιν τοῦ συναγωνιστοῦ καὶ φίλου του ἐπαπειλεῖ νὰ κρεμάσῃ ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τοῦ Παλαμηδίου πεντήκοντα κεφαλὰς Ἑλλήνων αἰχμαλώτων...

— Ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τοῦ Παλαμηδίου! Ἐπὶ αὐτῶν ἐκείνων τῶν ἐπάλξεων, ἐφ' ὧν ἄλλοτε ὁ ἀτρόμητος πατήρ του ἐτήρησεν ἄσπilon, ἀμόλυντον τὴν σημαίαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ὅτε ἡ Πελοπόννησος ἅπασα ἔκυπτεν ἐνώπιον τῆς ἐξολοθρευτικῆς σπάθης τοῦ Ἰσραήλ!

Κύριε! Κύριε! Παντοδύναμε! Δίκαιε! ἐπιβλεψὼν καὶ εἶδς, καὶ ῥίψων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐκείνων οἵτινες προὐκάλεσαν τὴν ἀδελφουαγίαν ταύτην, τὴν κατάραν καὶ τοὺς κεραυνοὺς σου!

Μὲ τοιαύτας ἐντυπώσεις εἰσερχόμεθα, Κύριοι, ἐντὸς τοῦ περιβάλλου τούτου, καὶ Σεῖς μᾶς λέγετε περὶ βελτιώσεων ; Εἶναι τοῦτο τὸ μνημόσυνον ὅπερ ἀρμόζει εἰς τοὺς τάφους τῶν φονευθέντων ἀδελφῶν μας ;

Ἀλλὰ τί λέγω ; τὸ αἷμα ἐκεῖνο ἀπέδωκε καρπὸν γλυκύτατον. Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς Ὁθων ἐν τῇ Ἱερᾷ ἡμέρᾳ τῆς Ἀναστάσεως ὑποσχέθη νὰ συγκαλέσῃ ἐκτάκτως τὰς Βουλὰς, ἵνα δι' αὐτῶν συστηθῇ ἡ πολυπόθητος Ἐθνοφυλακὴ. — Οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐπλίζονται, ὕμεις δὲ θέλετε, ἐν μέσῳ τοῦ γενικοῦ βραχμοῦ, νὰ μᾶς καταδικάσητε εἰς ἀδράνειαν, θέλετε νὰ μᾶς ἀποκοιμήσητε ! Δὲν ἔχετε αἷμα εἰς τὰς φλέβας σας, οἱ ὀφθαλμοὶ σας δὲν ἔχουν δάκρυα, ἡ καρδιά σας ἀπελιθώθη ;

Ὅχι, ὅχι, δὲν δύναμαι νὰ τὸ πιστεύσω. Ἡπατήθητε, παρεσύρθητε, ἀλλὰ καὶ Σεῖς εἴσθε καθαροὶ καὶ ἁμωμοί, εἴσθε τέκνα νόμιμα τοῦ αἵματοφύρτου τούτου ἑλληνικοῦ ἐδάφους. Πορεύθητε λοιπὸν εἰς τοὺς προστάτας μας, καὶ εἰπέτε εἰς αὐτοὺς παρρησίᾳ. Ἡ Ἐπτόνησος ὑφ' οὐδεμιᾶς ἄλλης ἰδέας ἀφαρπάζεται εἰμὴ ὑπὸ τῆς ἰδέας τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως : ὅτι ταύτην ἐπιποθεῖ, ταύτην ἐπιδιώκει, ταύτην ἐλπίζει, διότι δι' αὐτῆς μόνης δύναται ν' ἀναστηθῇ καὶ νὰ ζήσῃ.

Πορεύθητε εἰς τοὺς προστάτας μας καὶ εἰπέτε εἰς αὐτοὺς ὅτι μέχρις οὗ ἡ ὥρα σημάνη, μέχρις οὗ τὸ γενναίoffρον, τὸ φιλέλλην Βρετανικὸν ἔθνος, ἀποφασίσῃ ΔΙ' ΗΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΘ' ΗΜΩΝ νὰ βαδίσῃ τὴν ἐνδοξὸν ὁδὸν ἧτις ἄγει εἰς τὴν Ἀνατολὴν, τὴν γῆν ταύτην τῶν θαυμάτων καὶ τῶν μαρτυρίων, καὶ ἧτις εἶναι ἰδική μας, πρέπει ν' ἀναδεχθῶσι ρόνοι τὴν φροντίδα περὶ τῆς παθητικῆς ἡμῶν ὑπάρξεως.

Εἰπέτε εἰς αὐτοὺς, ὅτι ἂν εἰλικρινῶς θελήσωσι, δύνανται νὰ μᾶς περιθάψωσι, δύνανται διὰ τῆς διαγωγῆς αὐτῶν νὰ μὴ προσβάλλωσι τόσον ἀποτόμως τὴν δημοσίαν αἰδῶ καὶ τὴν κοινὴν γνώμην, δύνανται ἀκινδύνως οὐχὶ μόνον νὰ ἀνέχωνται ἀλλὰ καὶ νὰ σέβωνται τὸ ἐθνικὸν ζήτημα.

Ἀλλὰ μὴ λησμονήσητε νὰ εἴπητε εἰς τοὺς προστάτας μας, ὅτι διὰ χειρὸς ἡμῶν νέοι δεσμοὶ δὲν χαλκεύονται, καὶ ὅτι ἂν ἀδελφομαχῶμεν ἐνίοτε καὶ ἂν φονευόμεθα, ὦ! ἅς μείνωσιν ὅμως βέβαιοι ὅτι δὲν ~~ἐλάττωσιν τὴν πόλιν καὶ~~ αὐτοὺς τοὺς χεῖρας. (Ραγδαία χειροκρότησις)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ